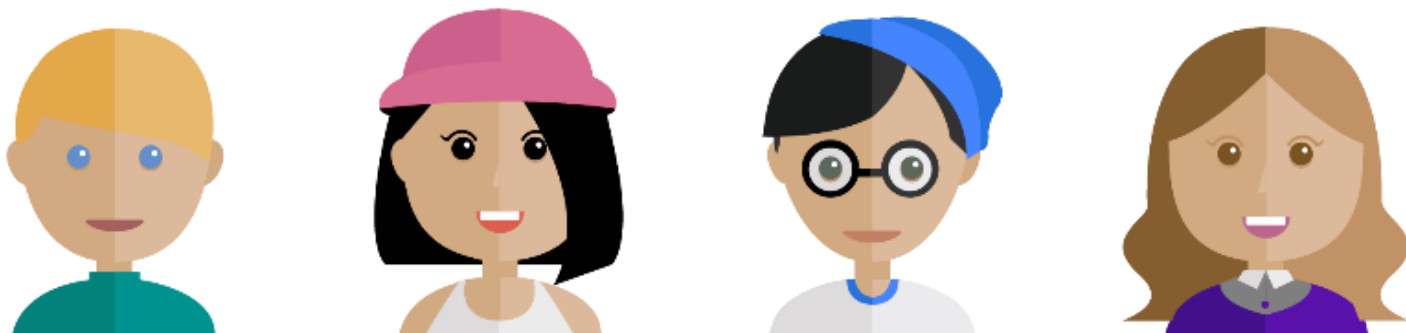

ODISSEU

Διακρατική Έκθεση Αξιολόγησης Αναγκών

Πολιτικές και πρακτικές ψηφιακής
εκπαίδευσης για τη διδασκαλία και τη
μάθηση σχετικά με θέματα μετανάστευσης
στα σχολεία

Η κοινοπραξία του έργου ODISSEU

	<p>OXFAM ITALIA, IT Gloria Andretti E-mail: gloria.andretti@oxfam.it URL: www.oxfamitalia.org</p>
	<p>FRIEDRICH-ALEXANDER-UNIVERSITÄT ERLANGEN NUERNBERG (FAU), DE Julia Schieber E-mail: julia.schieber@ili.fau.de URL: www.uni-erlangen.de</p>
	<p>MEATH PARTNERSHIP, IE Jennifer Nolan E-mail: jennifer.nolan@meathpartnership.ie URL: http://www.meathpartnership.ie</p>
	<p>CENTRE FOR ADVANCEMENT OF RESEARCH AND DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY LTD (CARDET), CY Yolanda Frangou E-mail: yolanda.frangou@cardet.org URL: www.cardet.org</p>
	<p>UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI (UPIT), RO Georgeta Chirleşan E-mail: g.chirlesan@upit.ro URL: www.upit.ro</p>
	<p>KOPERAZZIONI INTERNAZZIONALI (KOPIN) ASSOCIATION (KOPIN), MT Federica Di Giulio E-mail: federica.digiulio@kopin.org URL: www.kopin.org</p>

Εισαγωγή

Η παρούσα Έκθεση Αξιολόγησης Αναγκών αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου Erasmus+ «**ODISSEU: Ηλεκτρονικά παιχνίδια και ψηφιακά εργαλεία για την προώθηση της ένταξης των αιτητών ασύλου και την αύξηση της ευαισθητοποίησης στα σχολεία σχετικά με την προσφυγική κρίση στην Ευρώπη**», το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υλοποιείται από μια κοινοπραξία 6 οργανισμών από χώρες της Ε.Ε. - την Ιταλία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Κύπρο, τη Ρουμανία και τη Μάλτα.

Ο στόχος του έργου ODISSEU είναι να κατασκευάσει ένα ολιστικό και χωρίς αποκλεισμούς παιχνίδι ηλεκτρονικής προσομοίωσης για να εξηγήσει την έννοια της αναγκαστικής μετανάστευσης, το οποίο θα επιτρέψει την ευρεία συμμετοχή ολόκληρου του σχολείου και θα μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα σπουδών του σχολείου, παρέχοντας τη δυνατότητα για ανάπτυξη δεξιοτήτων στους μαθητές και αλλαγή της παιδαγωγικής προσέγγισης και νοοτροπίας των εκπαιδευτικών, καθώς και την πραγματική συμμετοχή των αιτητών ασύλου ως ενεργών φορέων αλλαγής καθ' όλη τη διάρκεια του έργου.

Η παρούσα Έκθεση Αναγκών αναπτύχθηκε από το πανεπιστήμιο UPIT, συγκεντρώνοντας και αναλύοντας τα βασικά ευρήματα από τις Εκθέσεις Ανάλυσης Αναγκών της κάθε χώρας εταίρου του έργου. Σκοπός της Έκθεσης είναι η παρουσίαση των πορισμάτων της έρευνας τα οποία προέκυψαν από:

- 1) τη διερεύνηση των αναγκών μάθησης και κατάρτισης τόσο των ίδιων των εκπαιδευτικών όσο και των εκπαιδευτικών φορέων σε σχέση με τις ικανότητές τους στο να εμπλέκουν τους νέους σε ενημερωμένες συζητήσεις για θέματα μετανάστευσης και ασύλου
- 2) την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τα παιδαγωγικά μοντέλα για την ενθάρρυνση των αιτητών ασύλου και την εμπλοκή των προσφύγων στα κοινά, με τη χρήση παιχνιδιών τόσο σε τυπικό όσο και σε άτυπο περιβάλλον μάθησης, για διεξαγωγή εμπειριστατωμένης ανάλυσης και αξιολόγησης των υφιστάμενων παιχνιδιών στον τομέα της ενεργού πολιτότητας, ούτως ώστε να αποφασιστεί η καταλληλότητά τους στη μάθηση και προώθηση του ρόλου του ενεργού πολίτη.

Μέρος Α: Αποτελέσματα από την έρευνα αναγκών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

Εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και στρατηγικές όσον αφορά: (α) τη διαδικτυακή συμμετοχή των πολιτών, (β) τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και (γ) το διαδικτυακό παιχνίδι για την ευαισθητοποίηση σχετικά με θέματα αναγκαστικής μετανάστευσης και ένταξης των αιτούντων άσυλο

Στην **Ιρλανδία**, την **Ιταλία** και τη **Μάλτα** υπάρχουν ορισμένες πολιτικές, στρατηγικές και πρωτοβουλίες στον τομέα της συμμετοχής των πολιτών και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Η **Ιρλανδία** διαθέτει ένα ευρύ φάσμα πολιτικών, στρατηγικών, νομοθεσιών, προγραμμάτων και άλλων πρωτοβουλιών που υποστηρίζουν την ευαισθητοποίηση στον τομέα της συμμετοχής των πολιτών, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και των ψηφιακών στρατηγικών που υποστηρίζουν αυτή τη διαδικασία.

Στην **Ιταλία**, το Εθνικό Σχέδιο Ψηφιακής Εκπαίδευσης αποτελεί μια πολιτική για δημιουργία μιας σφαιρικής στρατηγικής καινοτομίας στο σχολικό σύστημα της Ιταλίας, με στόχο την εισαγωγή της στην ψηφιακή εποχή (νόμος 107/2015, "*The Good School Reform*") και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί αρχή που στηρίζει το σύνολο των προγραμμάτων σπουδών. Το "*Digital Malta 2014 - 2020*", το οποίο εκδόθηκε στη **Μάλτα**, επικεντρώνεται στη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών μέσω της ψηφιακής εκπαίδευσης. Το έγγραφο «Εθνικό πλαίσιο σπουδών για όλους 2012» ("*A National Curriculum Framework for All 2012*" - NCF) περιλαμβάνει τόσο τον Ψηφιακό Γραμματισμό όσο και την Εκπαίδευση για την Πολυμορφία μεταξύ πέντε διαθεματικών κύκλων μαθημάτων για Δημοτική και Μέση εκπαίδευση. Η «Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης 2020 της Μάλτας» ασχολείται τόσο με την ψηφιακή εκπαίδευση όσο και με την πολιτισμική πολυμορφία στα προτεινόμενα προγράμματα που αποσκοπούν στην υποστήριξη δέκα εκπαιδευτικών στρατηγικών.

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν εθνικές πολιτικές και στρατηγικές στην **Κύπρο** σχετικά με την ηλεκτρονική ενεργή συμμετοχή των πολιτών, αρκετοί ΜΚΟ ασχολούνται με το θέμα της (ηλεκτρονικής) πολιτότητας, αναπτύσσοντας διαδικτυακές πλατφόρμες και εκπαίδευση σχετικά με το θέμα αυτό. Στη **Ρουμανία**, η ευαισθητοποίηση και εμπλοκή των πολιτών βελτιώνεται σημαντικά, αλλά αυτή η αυξανόμενη συνειδητοποίηση δεν είναι αποτέλεσμα κάποιων πολιτικών ή εθνικών στρατηγικών. Η κοινωνία των πολιτών αναλαμβάνει δράση για να εισαγάγει στις εθνικές πολιτικές την ιδέα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Λόγω του ιδιόμορφου εκπαιδευτικού συστήματος της **Γερμανίας**, δεν παρουσιάζεται μια ομοιόμορφη εικόνα σχετικά με την ψηφιοποίηση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Το θέμα της διαδικτυακής πολιτότητας δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας στα γερμανικά σχολεία.

Λόγω του ομοσπονδιακού εκπαιδευτικού συστήματος, δεν είναι δυνατόν να παρουσιαστεί μια ενιαία εικόνα της ψηφιοποίησης και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στη **Γερμανία**. Το θέμα της διαδικτυακής συμμετοχής των πολιτών δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας στα γερμανικά σχολεία.

Στην Κύπρο και τη Μάλτα, δεν υπάρχουν εθνικές πολιτικές και στρατηγικές σχετικά με τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια για θέματα μετανάστευσης και αιτούντων άσυλο. **Στη Γερμανία**, τα διαδικτυακά παιχνίδια δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γερμανικών σχολείων. Έτσι, τα διαδικτυακά παιχνίδια στην τάξη νοούνται περισσότερο ως πρόσθετες επιλογές και δεν θεωρούνται υποχρεωτικά.

Στην Ιταλία, το σχολείο θεωρείται ως ένας ανοιχτός χώρος μάθησης που επιτρέπει στους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες για τη ζωή, όπου η τεχνολογία αποτελεί εργαλείο ενδυνάμωσης. Ενθαρρύνει τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς να συνεργάζονται στενά με τις τοπικές οργανώσεις και να διαθέτουν μια ομάδα εκπαιδευτικών που έχουν εκπαιδευτεί στις διαδικασίες υποδοχής, τον γραμματισμό και την πολιτιστική διαμεσολάβηση, ιδίως σε περιοχές με υψηλό ποσοστό μεταναστών.

Η υφιστάμενη εκπαιδευτική πολιτική στην **Κύπρο** επιδιώκει την ενσωμάτωση των μεταναστών μαθητών στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και την παροχή αποτελεσματικής επικοινωνίας με την εκπαίδευση των μαθητών μέσω προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Το **ιταλικό** εκπαιδευτικό σύστημα υποστηρίζει δραστηριότητες ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών τόσο για τις ακαδημαϊκές όσο και για τις κοινωνικοσυναισθηματικές ανάγκες των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Νομοθεσία για την ένταξη των αιτούντων άσυλο

Στη Μάλτα, η διαδικασία ασύλου ρυθμίζεται από τον νόμο περί προσφύγων του 2001 και την επικουρική νομοθεσία 420, ενώ η ένταξη των προσφύγων και των δικαιούχων προστασίας αντιμετωπίζεται από τη στρατηγική ένταξης των μεταναστών και το σχέδιο δράσης 2020.

Οι κύριες νομοθετικές πράξεις που αφορούν τη διαδικασία ασύλου είναι ο νόμος περί ένταξης της 25ης Μαΐου 2016 (**στη Γερμανία**), το νομοθετικό διάταγμα για τη μετανάστευση και την ασφάλεια 132/2018 (**στην Ιταλία**), το κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 44 / 2004 σχετικά με την κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών (**στη Ρουμανία**). Η κεντρική νομοθεσία για την ένταξη που περιλαμβάνει μέτρα που επικεντρώνονται στην εκπαίδευση και την παροχή εκπαίδευσης στην **Ιρλανδία** είναι η Στρατηγική Ένταξης Μεταναστών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ισότητας (2017 - 2020). Η εθνική πολιτική ένταξης των μεταναστών στην Κύπρο βρίσκεται υπό κατάρτιση αυτή τη στιγμή και θα είναι σύντομα διαθέσιμη για την περίοδο 2020-2022.

Σε όλες τις χώρες, η εκπαίδευση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ένταξη των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Παρά το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα στην **Κύπρο** εφαρμόζει κάποια προγράμματα ένταξης για τους μετανάστες μαθητές, εντός και εκτός σχολείου, η αντιμετώπιση και των εκπαιδευτικών αναγκών των ενήλικων μεταναστών εξακολουθεί να

αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Στη **Γερμανία**, οι νεαροί πρόσφυγες με καλές προοπτικές παραμονής και άλλα άτομα που ζητούν προστασία θα πρέπει να λαμβάνουν και να ολοκληρώνουν, στο μέτρο του δυνατού, εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση. Για να τους διευκολυνθεί αυτό, θα επεκταθεί η υποστήριξη της κατάρτισης για αυτούς. Οι ανήλικοι αλλοδαποί στην **ιταλική** επικράτεια δικαιούνται δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση και όλες οι ισχύουσες διατάξεις στον τομέα του δικαιώματος στην εκπαίδευση, της πρόσβασης στις εκπαιδευτικές υπηρεσίες και της συμμετοχής στη σχολική κοινότητα ισχύουν γι' αυτούς ανεξάρτητα από την κανονική τους παρουσία στην Ιταλία. Στη **Μάλτα**, η επικουρική νομοθεσία 420.06 ορίζει ότι οι ανήλικοι αιτούντες άσυλο "έχουν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα υπό τους ίδιους όρους με τους Μαλτέζους υπηκόους *"και ότι η πρόσβαση αυτή δεν μπορεί να αναβληθεί "για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ασύλου"*.

Ανάγκες των σχολείων και των εκπαιδευτικών όσον αφορά την εκπαίδευση σε διαδικτυακά παιχνίδια για την εμπλοκή των πολιτών, τη διαπολιτισμικότητα και την ευαισθητοποίηση στον τομέα της ένταξης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων

Υπάρχουν πολλές ανάγκες των σχολείων και των εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που επικεντρώνονται στα θέματα της διαπολιτισμικότητας, των διαδικτυακών παιχνιδιών και της εμπλοκής των πολιτών.

Στην **Κύπρο**, οποιοδήποτε υλικό αναπτυχθεί για το θέμα αυτό θα είναι νέο και πολύ χρήσιμο για τους Κύπριους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί που είναι πρόθυμοι να εφαρμόσουν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση δεν μπορούν να το κάνουν λόγω της έλλειψης κατάλληλης κατάρτισης. Στη **Γερμανία**, οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές σχολείων τείνουν να θεωρούν την ψηφιοποίηση ως μια ακόμη πρόκληση (Bertelsmann, 2017, σ. 54). Τα περισσότερα σχολεία δεν διαθέτουν σχέδιο για τη χρήση ψηφιακών πόρων στη διδασκαλία και ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν αντικατοπτρίζεται ως συστατικό στοιχείο της συστηματικής ανάπτυξης του σχολείου και του μαθήματός τους. Οι εκπαιδευτικοί είναι συνήθως εκείνοι που αποφασίζουν αν και πώς θα χρησιμοποιήσουν τα ψηφιακά μέσα. Στην **Ιρλανδία**, παρά τις σημαντικές ελλείψεις των προηγούμενων κυβερνήσεων και πολιτικών στην Ιρλανδία (το πλαίσιο ψηφιακής μάθησης-DLF), υπήρξε μια ανανεωμένη όρεξη και δέσμευση για επενδύσεις στις ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Η πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς είναι πώς να ενσωματώσουν τις δεξιότητες του 21ου αιώνα με το παραδοσιακό περιεχόμενο του βασικού προγράμματος σπουδών. Στην **Ιταλία**, η χρήση των ψηφιακών πόρων στην καθημερινή διδακτική πρακτική είναι ακόμη μερική. Για τους εκπαιδευτικούς, οι πρώτες 5 ικανότητες που επιθυμούν να ενισχύσουν στο μέλλον είναι: πώς να φροντίζουν τη δική τους συνεχή κατάρτιση, πώς να εργάζονται σε μια ομάδα - επαγγελματικά δίκτυα, πώς να χρησιμοποιούν σωστά τις τεχνολογίες στη διδασκαλία, πώς να εμπλέκουν τους μαθητές στη μάθησή τους και πώς να οργανώνουν και να εμπυχώνουν καταστάσεις μάθησης.

Στη **Μάλτα**, όσον αφορά ειδικά τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, οι ανάγκες που προέκυψαν ήταν κυρίως οι εξής: η άρση τυχόν γλωσσικών και επικοινωνιακών εμποδίων μέσω της

εφαρμογής και της διαθεσιμότητας γλωσσικών εισαγωγικών μαθημάτων για τους νεοεισερχόμενους στα σχολεία μέσης και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- πιο εξειδικευμένη κατάρτιση των εκπαιδευτικών στα θέματα αυτά- η συμμετοχή όλων των οικογενειών των μαθητών σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχολείο, προκειμένου να προωθηθεί η ενσωμάτωση και ο εορτασμός της ποικιλομορφίας- ορισμένοι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την ανάγκη να εξεταστεί η ποικιλομορφία από μια ευρύτερη προοπτική, προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία μιας προοπτικής "εμείς εναντίον αυτών".

Στη **Ρουμανία**, είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η διαπολιτισμική αναπροσαρμογή του διδακτικού υλικού και των προγραμμάτων σπουδών. Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να δημιουργήσει το περιβάλλον που θα δώσει στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να εξοικειώσουν τα παιδιά με την κατανόηση των εκπροσώπων άλλων πολιτισμών, κατανοώντας ταυτόχρονα τα αίτια και τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του μεταναστευτικού φαινομένου.

Συστάσεις

Δυστυχώς, δεν υπάρχουν εθνικοί και ευρωπαϊκοί πόροι για το θέμα του σχεδιασμού και της ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων για την υποστήριξη της ένταξης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων μέσω της χρήσης διαδικτυακών παιχνιδιών και ψηφιακών εργαλείων.

Συστάσεις για την ανάπτυξη περιεχομένου:

- το μέσο της γνωστικής αυτοβιογραφίας είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τα αλλοδαπά παιδιά, λόγω της ισχυρής γνωστικής του αξίας.
- το περιεχόμενο του υλικού θα πρέπει να επικεντρώνεται, κατ' αρχάς, στις ανάγκες των μεταναστών στη χώρα υποδοχής, προκειμένου να διευκολυνθεί η κοινωνική και εκπαιδευτική τους ένταξη- το περιεχόμενο θα πρέπει να προσεγγίζει το μεταναστευτικό πρόβλημα από δύο πλευρές: από τη σκοπιά των μεταναστών και από τη σκοπιά των κοινοτήτων υποδοχής
- τα εν λόγω εργαλεία μάθησης που βασίζονται σε παιχνίδια πρέπει να προωθούν την ενσυναίσθηση και να υπερβαίνουν τη λειτουργία της παροχής πληροφοριών - οι συμπληρωματικές δραστηριότητες πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο που να ενθαρρύνουν τους μαθητές να σκέφτονται κριτικά και να έχουν αντίκτυπο στην πραγματική ζωή

Μέρος Β. Ευρήματα από επιτόπια έρευνα (ομάδες εστίασης) στις χώρες εταίρους

Οι ανάγκες των σχολείων όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις καινοτόμες προσεγγίσεις για τη συζήτηση παγκόσμιων θεμάτων

Συμπεράσματα για το θέμα αυτό:

- ✓ οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί είναι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, τις οποίες χρησιμοποιούν ανεξάρτητα ή σε δραστηριότητες διδασκαλίας-μάθησης,
- ✓ στις περισσότερες περιπτώσεις, τα συγκεκριμένα εργαλεία πληροφορικής χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων από τους εκπαιδευτικούς για τη συζήτηση διαφόρων θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων και παγκόσμιων θεμάτων σε ορισμένες περιπτώσεις (τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα εργαλεία περιλαμβάνουν: διαδραστικούς πίνακες, παρουσίαση σε ολόκληρη την τάξη, ταμπλέτες και κινητά τηλέφωνα, διδακτικά εργαστήρια, εργασίες για την εύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο - WebQuests, Kahoot, Edu, οι διαδικτυακές πλατφόρμες Workbook, Google classroom, Google Drive, Google Sites, E-Twinning, Mymaps, Pixton),
- ✓ ωστόσο, υπάρχουν και εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούν λιγότερο ή καθόλου τις νέες τεχνολογίες, λόγω της έλλειψης πόρων στο σχολείο, της πίεσης του χρόνου που απαιτείται για τη διδασκαλία του περιεχομένου του μαθήματος σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών και της έλλειψης δεξιοτήτων πληροφορικής,
- ✓ όλοι οι μαθητές θα προτιμούσαν να χρησιμοποιούν διαδικτυακά παιχνίδια, ταμπλέτες ή εικονική πραγματικότητα ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και θεωρούν ότι αυτός είναι ένας πιο αποτελεσματικός και ευχάριστος τρόπος μάθησης,
- ✓ οι εκπαιδευτικοί, επίσης, ανέφεραν ότι οι μαθητές έχουν ποικίλες άλλες ευκαιρίες στο σχολείο να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες που προωθούν παγκόσμια ζητήματα σε μη τυπική βάση (π.χ. η "Εβδομάδα Εθελοντών", οι "Σχολικές Λέσχες", η "Επιτροπή Μαθητικής Ευημερίας και Φιλανθρωπίας", η "Επιτροπή Κοινωνικής Προσφοράς", τα προγράμματα "Σχολείο χωρίς Ρατσισμό", τα καλλιτεχνικά προγράμματα, οι ομάδες εργασίας, οι μεταβατικές τάξεις, τα "Γερμανικά ως Δεύτερη Γλώσσα"),
- ✓ ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους ανέφεραν τη σημασία της διοργάνωσης εξωσχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές, ώστε να τους εμπλέξουν σε συζητήσεις και να τους ευαισθητοποιήσουν σε παγκόσμια ζητήματα.

Τα ζητήματα που σχετίζονται με τους αιτούντες άσυλο σε σχέση με την εμπλοκή των πολιτών

Συμπεράσματα για το θέμα αυτό:

- ✓ ορισμένοι μαθητές έχουν πληροφορίες για την αναγκαστική μετανάστευση, πληροφορίες που προέρχονται από το σχολείο, το διαδίκτυο, τον Τύπο, την οικογένεια, ενώ άλλοι έχουν ελάχιστες γνώσεις για το φαινόμενο αυτό,
- ✓ αν και ορισμένοι μαθητές έχουν συναντήσει στην τάξη ή στο σχολείο τους μαθητές που ανήκουν στην κατηγορία των προσφύγων / αιτούντων άσυλο / μεταναστών, το θέμα του "ταξιδιού" τους στη χώρα προορισμού δεν έχει συζητηθεί ποτέ,
- ✓ οι μαθητές παραδέχονται ότι υπάρχουν στερεότυπα και προκαταλήψεις στην κοινωνία για τους μετανάστες σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά δεν υπήρξαν παραδείγματα ρατσισμού ή μίσους προς τους μετανάστες- γενικά, οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν ότι οι μαθητές δεν δείχνουν στερεότυπα και προκαταλήψεις προς τους πρόσφυγες / αιτούντες άσυλο,
- ✓ οι μαθητές είναι ενθουσιασμένοι με την ιδέα να χρησιμοποιήσουν αυτό το διαδικτυακό παιχνίδι για να συζητήσουν θέματα προσφύγων/αιτούντων άσυλο,
- ✓ το γλωσσικό εμπόδιο φαίνεται να είναι το μείζον ζήτημα όσον αφορά την εμπλοκή τους στα κοινά και την ενσωμάτωσή τους και αυτό ισχύει τόσο για τους μαθητές όσο και για τους γονείς,
- ✓ τις περισσότερες φορές, το σχολείο εμπλέκεται σημαντικά στην εκμάθηση γλωσσών και στη διαδικασία ενσωμάτωσης μαθητών από την κατηγορία των προσφύγων / αιτούντων άσυλο,
- ✓ οι μαθητές, οι καθηγητές και οι ενδιαφερόμενοι έκαναν διάφορες προτάσεις σχετικά με το περιεχόμενο του διαδικτυακού παιχνιδιού ODISSEU, χρήσιμες για τον καθορισμό του περιεχομένου του παιχνιδιού,
- ✓ σε ορισμένες χώρες, αρμόδιοι φορείς και οργανισμοί συμβάλλουν στην προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και της ένταξης των προσφύγων / αιτούντων άσυλο υποστηρίζοντας την κατάρτιση όσων συναναστρέφονται με αλλοδαπούς μέσω της συμμετοχής τους σε εθελοντισμό και συνεργασία,
- ✓ σε ορισμένες χώρες έχει διαπιστωθεί η ανάγκη για ισχυρές πολιτικές ένταξης για τους αιτούντες άσυλο, όχι μόνο για τους πρόσφυγες.

Ικανότητες και εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών για την υποστήριξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Συμπεράσματα για το θέμα αυτό:

- ✓ ορισμένοι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για τη διδασκαλία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, άλλοι όχι- ωστόσο, όλοι εκτιμούν την ανάγκη κατάρτισης στον τομέα αυτό,
- ✓ οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αποτελούν την κύρια πηγή πληροφοριών όταν σκέφτονται τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης- αντίθετα, η κατάρτιση θα πρέπει να επικεντρώνεται στον τρόπο ενίσχυσης της κριτικής σκέψης και των αποτελεσματικών ερευνητικών δεξιοτήτων των μαθητών κατά την αντιμετώπιση του θέματος,
- ✓ για ορισμένους εκπαιδευτικούς είναι δύσκολο να εντοπίσουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες των αλλοδαπών μαθητών λόγω της έλλειψης πολιτιστικών εργαλείων και της παραδοσιακής προσέγγισης της εκπαίδευσης,
- ✓ εκτιμάται ότι το διαδικτυακό παιχνίδι ODISSEU θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα πρόγραμμα σπουδών, ένα ψηφιακό εγχειρίδιο, έναν οδηγό, ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν εύκολα να το χρησιμοποιούν στα μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Συμπεράσματα

Σε γενικές γραμμές, υπάρχει έλλειψη εθνικών πολιτικών και στρατηγικών σχετικά με τη διαδικτυακή συμμετοχή των πολιτών, έλλειψη εθνικών πολιτικών και στρατηγικών σχετικά με τα διαδικτυακά παιχνίδια για θέματα μετανάστευσης και αιτούντων άσυλο. Μόνο στην Ιρλανδία, την Ιταλία και τη Μάλτα υπάρχουν ορισμένες πολιτικές, στρατηγικές και πρωτοβουλίες στον τομέα της εμπλοκής των πολιτών και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, δεν υπάρχουν εθνικές πρακτικές που να προωθούν το σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων για την αποτελεσματική υποστήριξη της ένταξης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων μέσω της χρήσης διαδικτυακών παιχνιδιών και ψηφιακών εργαλείων.

Παρά το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα εφαρμόζει ορισμένα προγράμματα ένταξης για τους μετανάστες μαθητές, εντός και εκτός σχολείου, η αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών αναγκών των ενήλικων μεταναστών εξακολουθεί να αποτελεί επείγουσα ανάγκη, σε ορισμένες χώρες.

Σε γενικές γραμμές, τα σχολεία δεν αξιοποιούν τη χρήση της τεχνολογίας στο καθημερινό σχολικό πρόγραμμα σπουδών, με εξαίρεση τα μαθήματα ΤΠΕ, όπου οι μαθητές χρησιμοποιούν αποκλειστικά υπολογιστές.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εκπαιδευτικοί είναι πρόθυμοι να εφαρμόσουν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, αλλά δεν έχουν την κατάλληλη κατάρτιση για να το πράξουν. Οι εκπαιδευτικοί που καλύπτουν παγκόσμια θέματα στην τάξη συχνά δεν χρησιμοποιούν τις

νέες τεχνολογίες ή τα ψηφιακά εργαλεία όσο συχνά θα ήθελαν λόγω της πίεσης του χρόνου για την κάλυψη της διδακτέας ύλης. Σε πολλές περιπτώσεις, η χρήση των διαδικτυακών παιχνιδιών στην τάξη εκλαμβάνεται, έτσι, περισσότερο ως πρόσθετη επιλογή και δεν θεωρείται υποχρεωτική. Αναφέρθηκαν συγκεκριμένες δυσκολίες στη χρήση της τεχνολογίας με παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, λόγω της έλλειψης γλωσσικών γνώσεων και επιπέδων ψηφιακού γραμματισμού.

Όσον αφορά την εμπλοκή των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στα κοινά και την ενσωμάτωσή τους, το γλωσσικό εμπόδιο φαίνεται να είναι το σημαντικότερο πρόβλημα τόσο για τους μαθητές όσο και για τους γονείς τους. Η απουσία ενεργού συμμετοχής των γονέων στη σχολική ζωή περιορίζει την επαφή με άλλους ανθρώπους.

Σε ορισμένες χώρες, υπάρχουν στερεότυπα και προκαταλήψεις για τους μετανάστες στα σχολεία. Οι μαθητές σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν επαρκείς γνώσεις σχετικά με τα θέματα της μετανάστευσης, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων.

Προτάσεις για βελτιώσεις και ανάπτυξη εκπαιδευτικών πρακτικών:

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν εθνικές πολιτικές και στρατηγικές σχετικά με τη διαδικτυακή εμπλοκή των πολιτών, αρκετές ΜΚΟ ασχολούνται με το θέμα της (διαδικτυακής) εμπλοκής των πολιτών, δημιουργώντας διαδικτυακές πλατφόρμες και εκπαιδύοντας στη συμμετοχή των πολιτών. Είναι σημαντικό για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις να συμμετέχουν ενεργά στην πρόταση πολιτικών και στρατηγικών σχετικά με τη διαδικτυακή εμπλοκή των πολιτών και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Τα σχολεία πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών σχετικά με την ένταξη των παιδιών των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Ενθαρρύνεται η διαπολιτισμική αναδιαμόρφωση του διδακτικού υλικού και των προγραμμάτων σπουδών. Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να δημιουργήσει το περιβάλλον για να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς ώστε να αυξήσουν την κατανόηση των παιδιών για τους άλλους πολιτισμούς, καθώς και για τα αίτια, τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του μεταναστευτικού φαινομένου.

Τα μαθήματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν περαιτέρω ευκαιρίες που θα επιτρέπουν στους μαθητές να αποκτούν και να εφαρμόζουν τις γνώσεις και τη μάθησή τους και να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες με δημιουργικούς τρόπους. Η εστίαση να μετατοπιστεί από την αξιολόγηση στον συνεργατικό σχεδιασμό της διδασκαλίας και της μάθησης.

Το περιεχόμενο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης θα πρέπει να δημιουργείται με βάση τις ιστορίες ζωής και την υπάρχουσα εμπειρία ζωής. Υπάρχει επίσης ανάγκη να συνεχιστεί η διδασκαλία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο λύκειο, ώστε οι μαθητές να μπορούν να συναισθάνονται τους άλλους, να τους γνωρίζουν, να σέβονται τις παραδόσεις και να αποδέχονται τους άλλους. Ένας τρόπος παρουσίασης του ζητήματος της μετανάστευσης στους μαθητές είναι η διοργάνωση επισκέψεων στα κέντρα υποδοχής, οι οποίες μπορούν να δώσουν μια σαφέστερη εικόνα του ρόλου των συνεργειών για την ένταξη των προσφύγων /

αιτούντων άσυλο στη χώρα υποδοχής. Για να αποφευχθεί η δημιουργία μιας προοπτικής "εμείς εναντίον αυτών", θα πρέπει να είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί η διαφορετικότητα από μια ευρεία προοπτική.

Η χρήση των διαδικτυακών παιχνιδιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς είναι σημαντική, δεδομένου ότι πρόκειται για έναν σχετικά νέο τομέα στα εκπαιδευτικά συστήματα. Προκειμένου να καταστούν σχετικοί οι πόροι που βασίζονται σε παιχνίδια, αυτοί πρέπει να αντικατοπτρίζουν τους μαθησιακούς στόχους στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών για συγκεκριμένα μαθήματα, διευκολύνοντας έτσι τους εκπαιδευτικούς να τους ενσωματώσουν στα τακτικά τους μαθήματα. Επιπλέον, κάθε ψηφιακός πόρος ή διαδικτυακό παιχνίδι πρέπει να αναπτύσσεται με σκοπό τη χρήση του σε δραστηριότητες στην τάξη με ισορροπημένο τρόπο και με μια μικτή προσέγγιση, όπου η χρήση της τεχνολογίας ακολουθείται από άλλες συμμετοχικές μεθοδολογίες μάθησης για την ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών.

Η εμπλοκή των προσφύγων στα κοινά μπορεί να διευκολυνθεί με την υλοποίηση ορισμένων σχεδίων για την αύξηση της ικανότητας και των κινήτρων των προσφύγων να ενταχθούν στην κοινωνία, καθώς και με τη διοργάνωση συναντήσεων/συνεδριάσεων διάδοσης. Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη συμμετοχής όλων των οικογενειών των μαθητών σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχολείο, προκειμένου να προωθηθεί η ένταξη και να γιορταστεί η διαφορετικότητα - με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των πολιτισμικών διαφορών - καθώς και παραδείγματα και πληροφορίες σχετικά με τρέχουσες πρωτοβουλίες και προγράμματα στα σχολεία που κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση- ορισμένοι εκπαιδευτικοί πρότειναν πρωτοβουλίες ad hoc όπου θα μπορούσαν να συμμετέχουν οι γονείς.

Είναι σημαντικό να υπάρχουν συνέργειες με διάφορους εθνικούς φορείς και οργανώσεις, προκειμένου να συνεργαστούν και να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα της ένταξης των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο.

